

El sol

(ALDC, III, L 54. El sol)

Sol, general a tot el territori, deriva del llat. SŌLE(M) (SOL, SOLIS) i presenta només variació en la vocal: s[o]l, amb *o* tancada, resultat més fidel al llatí, es manté en bona part de l'antiga diòcesi de Girona (com en els casos semblants de *n[o]m*, *fl[o]r*, *[o]lla*, etc.; veg. *PALDC*, II, mapa 109), el Matarranya i punts isolats del nord-occ.; a partir d'aquest estadi, el ross. ha tancat un grau aquesta vocal per passar a s[u]l. A la resta del domini, en canvi, s'ha obert la vocal, s[ɔ]l, potser ajudant-hi la velar final (cf. MĒL > m[e]l >

m[ɛ]l). Finalment, l'eiv. *solei* 83, 84 (< llat. vg. *SOLĪCULUM) designa els 'rajos solars', i el ross. *solell* 4, 7 és un préstec de l'oc. *solelh* o del fr. *soleil*. Compareu aquest mapa amb el del *PALDC*, II, mapa 109, on es pot observar una àrea de la [o] de *olla* més àmplia que la de s[o]l.

Sol és mot normatiu des del *DG*₁, 1932; *solell*, que al *DIEC*₁, 1995 era considerat "obsolet", apareix al *DIEC*₂, 2007 com a "emprat antigament".

